

Til Udvalget for Sundhed og Bæredygtig Udvikling

Kopi til

Fra Landdistriktsgruppen /JTM

28-04-2009

Sagsnr.: 2008-
6316

Dok.nr.:
2009-130259

Init.: JTM

Forsamlingshusundersøgelse

Omfanget af forsamlingshuse og forsamlingshuslignende lokaler

Der findes 26 privatejede forsamlingshuse i Aalborg Kommune:

- Barmer
- Brændskov
- Dall Villaby
- Egense
- Farstrup
- Ferslev
- Godthåb
- Gudum
- Haldager
- Halkær Kro og Kulturhus (??)
- Komdrup
- Nr. Kongerslev
- Lundby (v. Nibe)
- Nørholm
- Nøvling
- Restrup Enge
- Stæ
- St. Ajstrup
- St. Restrup
- Sønder Tranders
- Tostrup
- Ulsted
- Vokslev
- Øster Hassing
- Øster Sundby
- Øster Uttrup

Der findes desuden et kommunalt ejet forsamlingshus i Volsted.

Derudover findes en lang række forsamlingshuslignende lokaler: Det er fx idrætsforeningers klubhuse, sognegårde eller lokaler på skoler, som mere eller mindre formelt fungerer som forsamlingshus for landsbyens foreninger og borgere.

Der findes kun ganske få landsbyer (med mere end ca. 80 indbyggere), der hverken har et forsamlingshus eller forsamlingshuslignende lokale – men det gælder fx Staun og Kølby. I Kølby har de dog en stor pavillon (støttet med fyrtårnsmidler i 2007), der fungerer som udendørs/uopvarmet samlingssted. I Staun har de et primitivt udendørs samlingssted.

I flere landsbyer bygger brugen af forsamlingshuslignende lokaler på uformelle aftaler, der kan opsiges uden varsel. Ligeledes er lokalene ikke altid lige velegnede, fordi de primært skal anvendes til andre formål – fx undervisning.

I mange større landsbyer og mindre byer findes både forsamlingshuse og forsamlingshuslignende lokaler. I disse byer bruges forsamlingshuset i nogle tilfælde meget lidt eller stort set kun til udlejning til fester.

Forskelle i organisation, ejerforhold mv. mellem Forsamlingshuse og Forsamlingshuslignende lokaler:

Forsamlingshuse:

Forsamlingshusene ejes typisk af forsamlingshusforeninger, og skal ifølge foreningens vedtægter stilles til rådighed for landsbyens aktiviteter.

Forsamlingshuse kan derfor i princippet til en hver tid indrettes og tilpasses den efterspørgsel på aktiviteter, som findes eller kommer til i fremtiden.

Forsamlingshuse får ingen driftstilskud, og har ikke andre muligheder for at søge tilskud til moderniseringer end ved AKA og evt. årligt afsatte beløb til energibesparende puljer.

Forsamlingshusene er pga. store driftsomkostninger de fleste steder nødt til at opkræve leje for alle aktiviteter, der skal foregå i huset.

Rengøring, vedligehold, opsyn mv. påhviler i de fleste forsamlingshuse bestyrelsen og/eller en frivillig "pedel".

Aalborg Kommunes Aktionsgruppe afsætter hvert år et beløb til støtte til projekter i forsamlingshuse og forsamlingshuslignende lokaler: I 2007 og 2008 var dette beløb 300.000 kr.. I 2009 er beløbet 450.000 kr..

I 2008 afsatte udvalget for Sundhed og Bæredygtig Udvikling desuden 300.000 kr. til energibesparende foranstaltninger i de privatejede forsamlingshuse.

Forsamlingshuslignende lokaler

De forsamlingshuslignende lokaler er i de fleste tilfælde bundet til primært at kunne anvendes til andre aktiviteter – fx undervisning. Og det er derfor begrænset, hvilke tilpasninger der kan foretages.

Der er desuden stor forskel på aftaleforholdene vedr. lån/brug af de forsamlingshuslignende lokaler: Nogle steder er det uformelle og ikke forpligtende aftaler, der kan opsiges uden varsel hvis skolen fx får brug for at inddrage lokalet til undervisningsbrug.

Andre steder er aftalerne mere formaliserede og der er fx søgt penge hjem til ombygning/tilbygning for at kunne fungere som samlingssted.

Idrætsforeninger får støtte under folkeoplysningsudvalget til at drift og modernisering af deres klublokaler.

Skoler varetager selv driften af lokaler, der stilles til rådighed for foreninger og borgere uden for skoletiden.

Det er ofte gratis at bruge de forsamlingshuslignende lokaler til foreningsaktiviteter. Til gengæld kan der være mange begrænsninger i forhold til mere uformelle grupperinger og arrangementer, fordi der fx kan stilles krav om at låner/lejer skal være en formelt etableret forening, eller der kan være begrænsninger i forhold til hvilke typer af aktiviteter, der må afvikles.

Multihuse

Et multihus er karakteriseret ved at være et samlingssted, som skal rumme og tilgodese forskelligartede aktiviteter i en by/landsby.

I ordets egentlige betydning ligger, at det skal være et samspil mellem foreningsliv, offentlige serviceydelser eller institutioner og/eller mindre private erhvervsdrivende. Ejerskabet kan ligge ved en af parterne, men alle interessenter skal være repræsenteret i bestyrelsen.

Der findes ikke nogen multihuse i denne forstand i Aalborg Kommune. Men der findes en række huse, der rummer forskellige aktiviteter og aktører: fx aktivitetshuset i Bislev, som både bruges af skole, dagplejere og lokale foreninger, eller Hou Borger og Aktivitetshus. Desuden er et Multihus i forbindelse med Vesterhassing Idrætsforening på vej. Flere idrætsforeninger har desuden søgt penge hjem til en om/tilbygning for at kunne rumme andre typer af aktiviteter. Det gælder Sebber IF, Grindsted og Vadum.

Spørgeskemaundersøgelse blandt privatejede forsamlingshuse

Der er gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt de privatejede forsamlingshuse med henblik på at afdække forsamlingshusenes:

- Fysiske stand og indretning
- Økonomiske betingelser og ejerforhold
- Aktiviteter i dag
- Ønsker for aktiviteter i fremtiden
- Oplevelser af muligheder og udfordringer

16 af de 26 forsamlingshuse har svaret efter 2 rykker-runder. Det er primært de forsamlingshuse, der også har søgt støtte og som landdistriktsgruppen også på andre måder er i dialog med, der har besvaret. Der er således fortsat en række forsamlingshuse, som landdistriktsgruppen har meget begrænset kendskab til.

Sammenfatning af undersøgelsen:

Hvad anvendes forsamlingshusene til i dag

- Mødevirksomhed
- Ugentlige/månedlige fritidsaktiviteter: dans, sang, banko, gymnastik, fællesspisning, foredrag, computer-weekender
- Årlige arrangementer: juletræsfest, fastelavnsfest, forårsfest, markeder, kultur-weekend
- Legestue for dagplejere
- Udlejninger til fester

Der er meget stor forskel på omfanget af aktiviteter i de enkelte forsamlingshuse. Fra ganske få aktiviteter pr måned, til flere aktiviteter pr dag.

15 ud af 16 oplyser, at deres forsamlingshus med fordel kan udnyttes mere!

Ønsker til nye/flere aktiviteter

- Fritidsaktiviteter: sang, gymnastik, dans, dillitant, klubvirksomhed, undervisning, kulturelle arrangementer, arrangementer for børn og unge
- Arrangementer: foredrag, udstillinger, marked, teater
- møder
- udlejning til fester

Hvilke barrierer er der i forhold til at lave flere af de ønskede aktiviteter

På spørgsmålet om, hvilke forhindringer der er for at gennemføre de ønskede aktiviteter svares primært:

- Husets indretning: fx mangel på "klublokaler"
- Husets fysiske stand
- Økonomi: opkrævning af leje
- Rengøring – som udføres af frivillige
- Huset er til tider meget optaget

Svarene er uddybet her neden for:

Fysisk stand

Den generelle egen-vurdering af forsamlingshusenes fysiske stand er middel. Det er særligt elementer som er dyre og omfattende at renovere, der vurderes som dårlige i mange forsamlingshuse, fx tag og toiletfaciliteter.

At dømme efter landdistriktsgruppens kendskab til nogle forsamlingshusene, er der meget stor forskel på, hvad de enkelte forsamlingshuse vurderer som god og dårlig stand. En egentlig vurdering af forsamlingshusenes fysiske stand vil derfor kræve, at der foretages en systematisk gennemgang af alle forsamlingshuse – fx i sammenhæng med en energimærkning.

Ca. halvdelen af forsamlingshusene har et varmeforbrug på mere end 20.000 kr. årligt. Når man tager i betragtning, at de fleste huse trods alt står tomme en meget stor del af ugen, indikerer det, at der er plads til væsentlige energiforbedringer rigtigt mange steder

Indretning

Mange forsamlingshuse angiver husets indretning som en barriere for anvendelsen. Særligt anføres mangel på klublokaler og mangel på handicapadgang og –toiletter, som begrænsende for anvendelsen af huset.

Mange forsamlingshuse står med den indretning de blev bygget med: dvs. en stor samlingshal, et køkken, toiletfaciliteter og i nogle tilfælde et mindre mødelokale. Og denne indretning svarer dårligt overens med fx at lave aktiviteter for mindre grupper: fordi der skal opvarmes et uforholdsmæssigt stort rum hver gang huset skal bruges af selv få mennesker, dels fordi det ikke nødvendigvis er særligt hyggeligt at sidde "i det ene hjørne", og endelig fordi der ofte mangler faciliteter til at opbevare gruppernes udstyr mv. og mulighed for at fx spejderne kan få lov at sætte deres eget præg på en væg eller lignende.

Økonomi/opkrævning af leje

En del forsamlingshuse angiver, at det er en barriere, at de er nødt til at opkræve leje for alle de aktiviteter, der skal foregå i huset – og at det afholder små foreninger og mindre, uformelle borgergrupper i at bruge huset.

Nødvendigheden af at opkræve leje skal ses i sammenhæng med de store driftsudgifter – særligt til opvarmning. Det kan dog også spille ind, at administrationen af aftaler, nøgler, kontrol mv. ofte beror på frivillige bestyrelsesmedlemmer. Og at incitamentet til at låne/leje ud til mindre aktiviteter, der kun giver begrænset indtjening, derfor kan være begrænset.

Rengøring mv. – som udføres af frivillige

I mange tilfælde er det forsamlingshusets frivillige bestyrelse, der står med det daglige ansvar for udlejning, vedligehold og rengøring. Og det er en barriere i sig selv at få gjort alle disse praktiske ting. Ligesom det opleves at afholde personer fra at stille op til / blive i bestyrelsesarbejdet.

Nogle forsamlingshuse har en frivillig ”pedel” og andre aflønner i begrænset omfang en ”pedel”. Muligheden for at aflønne, hænger tæt sammen med omfanget af tilbagevendende aktiviteter.